

L'home del cinema no porta avui gavardina

(A la memòria il·lustre de Virginia Mayo, morta quan escrivia aquestes humils paraules)

Toni Roca

L'home de cinema que avui no porta la gavardina ha restat quiet i en actitud de silenci una mica ombrívol — és l'hivern i tot té una oberta tendència a presagis difícils de pair— davant l'espectacle cinematogràfic al llarg d'aquest mesos de gener i febrer en què només hi compta els grans tribunals americans (d'Amèrica del Nord, vull dir) formats i i unificats per gent que, al no tenir altra cosa que fer, es dedica a repartir i concedir premis a escala mundial que vol dir universal, premis que, per regla general, van directament a obres menors, a obres que no sempre tenen un interès especial. "De tota manera" —reflexiona l'home, gris i tristíssim, del cinema— "el que passa, el més greu no són les pel·lícules recordades pels jurats, sinó altres títols, altres cintes de més qualitat però que són per sistema rebutjades per uns senyors que, se suposa almenys, saben de cine, tenen allò que es diu vocació cinèfila i d'això viuen...". Però les coses són així i no perfectament el contrari i els esdeveniments es desencadenen davant la impotència del pobre home honorat que encara somnia amb Roberto Rossellini, Jean Renoir, Carl Theodore Dreyer. O Federico Fellini. Per exemple. Mentre no té més remei que obrir el paraigua com una a mena de refugi a una tempesta que rebenta de plaer per tot el soroll que s'organitza a Madrid també al voltant dels Goya. O a Los Angeles, exciutat cinematogràfica, ara només territori salvatge de salvatges taurons que controlen la indústria de l'anomenat setè art. Però Los Angeles té la virtut?, de dividir tota la trama de premis en dos seccions, dos seccions o apartats diferenciats que l'home de cinema observa entre un normal, lògic escepticisme i una desconfiança plena i espectacular.

A Madrid, ja ho hem dit, per passar l'estona i fer propaganda/publicitat del cinema espanyol, llançaren un bon dia al mercat un projecte batejat amb el nom de 'Premios Goya al cine español'. De tot això ja fa un grapat d'anys. I des de llavors ençà cada any, en arribar gener ens torben i ens envolten amb el seu tarannà dia sí dia també. A la mida justa i relativa d'un petit Hollywood, la selecta gent madrilenya governada per Alberto Ruiz-Gallardón, clamen al cel però també a

l'infern, a l'entorn de les seves possibles/probables excel·lències cinematogràfiques ara que ja no tenim al nostre abast per gaudir-los (són morts i estan enterrats) els sempre entranyables Pepe Isbert, Manolo Morán i Antonio Riquelme. O José Luis Ozores, que també, i més que els poca-soltes del seus germans, féu mèrits per formar part important als llibres de la història del cinema espanyol (i no voldria oblidar-me de l'Amparito Rivelles que és viva encara i per molts anys i bons). I així, mentre arribà la nit, diuen que màgica (però l'home del cinema no s'ho creu) del 29 de gener amb tota la festa grossa del cine fet i produït entre nosaltres, plou una miqueta sobre la ciutat. Cerimònia d'un glamur a nivell hispànic que emociona i perdura i que un temps, fa molts anys, va fer perdre els papers a la bona gent del Partit Popular, una altra història que ara sembla de ciència/ficció i produïda a una galàxia molt, molt, molt llunyana.

Perquè la gent de Hollywood, i ara tornam a la ciutat de Los Angeles, prèviament al lliurament dels Oscar, "la nit més trista de l'any" apunta al seu dietari l'home del cinema, i per allò de fer boca o crear ambient tal vegada dramàtic, un bon dia amb la col·laboració de periodistes d'Europa que treballen als Estats Units, s'inventaren la concessió d'una mena de globus d'or en què la moda del moment il·lumina amb tot el seu esplendor a l'hora dels lliurament del premis. "Un altra fantasmada" —no dubta l'home del cinema— "que res té a veure amb la rigorositat pròpia del cine. Si pogués, i tal vegada algun dia podré, desinflatia aquest globus amb un llumí ben encès i que tot esclatés pels aires...". Una mica radical és l'home en qüestió però aquesta disbauxa poc seria al seu parer i opinió el posa al límit d'un atac de nervis a l'estil almodovarià. "Amb el temps, tot això, tota aquesta ciutat, serà cendra i només cendra..." És clar que encara resta la pinda-la més difícil d'empassar, la nit d'un dia

qualsevol del més de febrer (abans març, ara la cosa ha canviat) quan al més luxuriós escenari de Los Angeles es fa realitat la diada dels Oscar, "un Oscar" —afirma l'home del cinema— "que per fortuna mai reberen Howard Hawks, Alfred Hitchcock, Orson Welles, Charles Chaplin, Luis García Berlanga i tantes i tantes glorio-ses persones que si feien cine de veritat..." Però malgrat tot, malgrat els plors i els gemecs d'aquest home silencios i tristíssim, sense gavardina, a la nit indicada i senyalada pel calendari, els homes i les dones d'Hollywood una vegada més es fan i es faran, com cada any, un homenatge a ells mateixos. Són gents encantades de conèixer-se.

L'home de cinema que avui no porta gavardina passà la nit dels Goya a l'interior profund de la Filmoteca Nacional de Catalunya amb pel·lícules de Friedrich Wilhelm Murnau, mort l'any de gràcia de 1931. Lògic. ■